

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/32/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320202708
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4320202708.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudkýň JUDr. Denisy Šaligovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 2/ maloletá D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 3/ maloletý E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 4/ maloletý F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, maloletí žalobcovia 2/, 3/ a 4/ v konaní zastúpení kolíznou opatrovníčkou G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. H. XX, všetci v konaní právne zastúpení: JUDr. Peter Pompa advokát I advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Kežmarská 9, Poprad, IČO: 50 491 199, proti žalovanému: Generali Česká pojišťovna, a.s., so sídlom Spálená 75/16, Praha 1 – Nové Město, Česká republika, IČO: 452 72 956, konajúca na území SR prostredníctvom: Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava – mestská časť Karlova Ves, IČO: 54 228 573, v konaní právne zastúpený advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 28. marca 2024, č. k. 13C/17/2020-536, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až V. a VII. **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (ako súd prvej inštancie alebo prvoinstančný súd v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 28. marca 2024, č. k. 13C/17/2020-536 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 15 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.), žalobkyni 2/ maloletej D. B., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 6 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.), žalobcovi 3/ maloletemu E. B., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 8 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku (výrok IV.), žalobcovi 4/ maloletemu F. B., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 8 000 eur, do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku (výrok V.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok VI.) a žalobcom 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % (výrok VII.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ustanovení § 162 ods. 1, ods. 3 CSP, § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 16, § 101, § 420 ods. 1, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o PZP“), článku 1 ods. 2, článku 7 ods. 5, článku 19 ods. 2, článku 152 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 04.11.1950.

3. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobcovia sa domáhali podanou žalobou, ktorá došla súdu prvej inštancie dňa 04.05.2020, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením druhu žalobkyne 1/ pri dopravnej nehode vo výške 30 000 eur a maloletým žalobcom 2/, 3/ a 4/ po 15 000 eur z titulu úmrtia ich otca F. I., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a zistení skutkového a právneho stavu veci konštatoval nasledovné skutočnosti.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 14.07.2020 navrhol prerušiť súdne konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP až do právoplatného skončenia konania o určení otcovstva. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27. apríla 2021, č. k. 10Pc/17/2020 – 67 bolo určené, že F. I., nar. XX.XX.XXXX v J., štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX K. L., je otcom mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX v C., r. č. XXXXXX/XXXX, mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX v C., r. č. XXXXXX/XXXX a mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX v C., r. č. XXXXXX/XXXX, z matky A. B., nar. XX.XX.XXXX v J., štátny občan SR, r. č. XXXXXX/XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2021. Právoplatne ukončené konanie o určenie otcovstva k maloletým žalobcom 2/, 3/ a 4/, nebol daný dôvod na prerušenie konania, týmto konaním maloletí žalobcovia osvedčili v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.07.2020 zároveň žiadal, aby súd prerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP až do právoplatného skončenia trestného konania, ktoré sa vedie na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Nitre pod ČVS: ORP-115/DI-NR-2019. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát, pod číslom ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, je zrejmé, že trestná vec vedená na Okresnom súde Nitra pod spisovou značkou 4T/47/2020 bola právoplatne meritórne rozhodnutá trestným rozkazom zo dňa 13. júla 2020, č. k. 4T/47/2020 – 371, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 19.08.2020, a preto nebol daný dôvod na prerušenie konania.

6. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou pri posúdení pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, či nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovanému sú podľa Zákona o PZP kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

7. Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd považoval za preukázané, že vodič M. F. dňa 21.06.2019 v čase o 06:25 hodine viedol v katastri Obce Vrábľa na ceste I. triedy číslo 51 v smere od Obce Telince na Vrábľa osobné motorové vozidlo značky N. E. EČ: O. XXX P. a pred ním viedol vozidlo značky Q. A. XXX s maďarským EČ: J. XXX s návesom značky Krone SD s maďarským EČ: R. vodič S. L., ktorý prudko brzdil z dôvodu čiastočného vjazdu neznámeho oproti idúceho vozidla do jeho jazdného pruhu, pričom na náhle brzdenie obvinený nesprávne zareagoval, keď brzdil len s výrazne nižšou hodnotou spomalenia ako bola hodnota maximálne dosiahnuteľného brzdného spomalenia, v dôsledku čoho došlo k čelnému nárazu vozidla N. E. do zadnej časti návesu značky Krone SD a následne do zadnej časti vozidla N. E. narazilo čelne vozidlo N. T. EČ: L. XXX B., ktoré viedol N. J. za vozidlom N. E., pričom následkom čelného nárazu N. E. do zadnej časti návesu značky Krone SD vo vozidle N. E. utrpel spolujazdec F. I. viaceré zranenia vrátane pomliaždenia mozgu a zakrvácania medzi mozgové blany pri viacpočetných zlomeninách lebky a tvárových kostí, na následky ktorých v predmetný deň zomrel, teda inému z nedbanlivosti M. F., nar. XX.XX.XXXX spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol právoplatne odsúdený Okresným súdom Nitra trestným rozkazom zo dňa 13. júla 2020 pod spisovou značkou 4T/47/2020 – 371 podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j), l) Trestného zákona a nezistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.08.2020.

8. Osobné motorové vozidlo N. E. s EČ: O. XXX P., VIN č. karosérie U., bolo v čase dopravnej kolízie poistené u žalovaného na základe návrhu poistnej zmluvy č. 2406575841 zo dňa 29.11.2018 a Potvrdenia o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti č. 2406575841 s dobou platnosti poistenia od 29.11.2018 – 28.11.2019, ktoré listiny vrátane Všeobecných poistných podmienok pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu boli doložené do spisu, pričom okolnosti, že osobné motorové vozidlo v čase dopravnej kolízie bolo poistené na základe platnej poistnej zmluvy u žalovaného nebolo nikým rozporované.

9. Prvoinštančný súd uviedol, že pasívna vecná legitímácia žalovaného vyplýva z aplikácie ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o PZP. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol

poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP. Zásah do osobnostných práv žalobcov, v dôsledku ktorého utrpeli ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného. Žalobcom preto svedčí právo, aby im žalovaný ako poisťovateľ nahradil žalobou uplatňovaný nárok. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39). Preto otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného je potrebné riešiť v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice, akými je smernica Rady 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972 v aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá bola zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako aj smernica Rady 209/103/ES zo 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú za cieľ zabezpečenie voľného pohybu motorových vozidiel na území Európskej únie, vrátane osôb v týchto vozidlách a na druhej strane aj zabezpečenie porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd, ktoré sú spôsobené týmito vozidlami a to bez ohľadu na miesto dopravnej kolízie na území jednotlivých štátov v rámci Európskej únie. Tieto citované motorové smernice ukladajú povinnosť členským štátom zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokryli poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok. Členské štáty majú garantovať, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením motorového vozidla.

10. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalobcovia si nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy uplatnili v súdnom konaní riadne a včas. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Zásah do práv žalobcov nastal momentom úmrtia smrti druhu žalobkyne 1/ a otca maloletých detí ako žalobcov 2/, 3/ a 4/, dňa 21.06.2019. Žalobcovia si mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát dňa 22.06.2019. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila uplynutím dňa 21.06.2022. Žalobcami podaná žaloba v tejto veci došla na súd prvej inštancie dňa 04.05.2020. Je zrejmé, že nárok žalobcov nie je premlčaný. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. novembra 2012 spisová značka 2Cdo 194/2011 „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.“ Žalobcovia si žalobou uplatnili nárok riadne a včas pred uplynutím premlčacej doby.

11. Súd prvej inštancie vykonal aj dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalobcami: C. I. (bratom zomr. F. I.), M. I. (matkou zomr. F. I.), vodičom M. F.. Zo svedeckých výpovedí mal súd za preukázané, že nebohý F. I. chýba svojej družke, žalobkyne 1/, ako aj maloletým deťom, žalobcom 2/, 3/ a 4/. Nebohý F. sa o maloleté deti staral, rodinu finančne zabezpečoval. Žalobkyňa 1/, družka zomretého F., žila ako druh a družka ešte pred narodením prvého spoločného dieťaťa F. B. (nar. XX.XX.XXXX), na adrese C. XXX. Žalobkyňa 1/ spoločne hospodárila s druhom F., druh bol manuálne zručný, vykonával práce okolo nehnuteľnosti, v ktorej žili vrátane murárskych prác, spolužitie žalobkyne 1/ a jej druhu F. bolo harmonické, usporiadané. Maloletým deťom otec preukázateľne chýba. K námietke žalovaného, či žalobkyňa 1/ s nebohým druhom F. I. a ich spoločnými tromi maloletými deťmi žili v spoločnej domácnosti, súd poukázal na svedecké výpovede v konaní, výpoveď žalobkyne 1/ a potvrdenie E. C. zo dňa 22.07.2019, ktorá Obec potvrdila, že žalobcovia s nebohým F. I. žili v spoločnej domácnosti na adrese C. XXX a vychovávali spolu maloletých žalobcov 2/, 3/ a 4/.

12. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v danom prípade ide o zodpovednosť objektívnu, bez ohľadu na zavinenie. Je nesporné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov ako aktívne legitimovanej strany sporu došlo v dôsledku spáchania nedbanlivostného prečinu usmrtenia životného partnera a otca detí žalobkyne 1/ a otca maloletých žalobcov 2/, 3/ a 4/.

13. Zo znaleckého posudku č. 87/2019, ktorý vyhotovil znalec Ing. Josef Veverka dňa 01.10.2019 v trestnej veci vedenej na OR PZ Nitra, Okresný dopravný inšpektorát pod číslom ČVS: ORP-115/DI-NR-2019, vyplývajú hlavné príčiny vzniku dopravnej nehody. Znalec v znaleckom posudku ustálil, že z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody bol spôsob a technika jazdy vodiča zn. N. E., M. F., v ktorom sa viezol aj zomr. F. I., ktorý vodič na brzdenie pred ním jazdiacej a spomaľujúcej nákladnej súpravy reagoval brzdením s výrazne nižšou hodnotou spomalenia ($2.0 \text{ ms}^{-2} \pm 5\%$) ako bola hodnota maximálne dosiahnuteľného brzdneho spomalenia (min. $7.0 \text{ ms}^{-2} \pm 5\%$), v dôsledku čoho došlo k čelnému nárazu vozidla N. E. do zadnej časti návesu. Ďalej z tohto znaleckého posudku je zrejmé, že technickou príčinou nárazu vozidla značky N. T. do vozidla značky N. E. bolo zastavenie vozidla značky N. E. nárazom do návesu, čím sa skrátila brzdna dráha vozidla značky N. T. pre jeho bezpečné zastavenie za vozidlom značky N. E.. Znalec Ing. Veverka poukázal na to, že ak by vodič vozidla značky N. E. za podmienok zhodných ako počas nehodového deja – od začiatku brzdenia spomaľoval s maximálne dosiahnuteľným brzdým spomalením $7,0 \text{ ms}^{-2} \pm 5\%$, toto vozidlo by zastavilo vo vzdialenosti $58,7 \text{ m} \pm 5\%$ za nákladnou súpravou v mieste jej zastavenia. Vodič vozidla značky N. E. pre zastavenie za nákladnou súpravou – brzdiacou so spomalením $3,1 \text{ ms}^{-2} \pm 5\%$ - nemusel brzdiť s maximálne dosiahnuteľným brzdým spomalením $7,0 \text{ ms}^{-2} \pm 5\%$, mohol brzdiť s nižšou hodnotou spomalenia a zastaviť v kratšej vzdialenosti za nákladnou súpravou. Znalec ďalej ustálil, že za daného priebehu nehodového deja – pri zastavení vozidla N. E. nárazom do návesu – vodič vozidla značky N. T. nemal možnosť vzniku nehodového deja zabrániť. Záverom znalec Ing. Veverka uviedol, že vodič vozidla značky N. E. – M. F. za podmienok zhodných ako počas nehodového deja pri brzdení s maximálne dosiahnuteľným brzdým spomalením mal možnosť zastaviť vozidlo pred miestom nárazu do návesu po zastavení nákladnej súpravy. Nákladná súprava preto zastavením vozidla nevytvorila vodičovi vozidla N. E. prekážku z technického hľadiska náhlu. Znalec uviedol, že ak by vozidlo značky N. E. zastavilo plynulým brzdením – bez zastavenia nárazom do návesu – vozidlo značky N. T. by za podmienok konania vodiča zhodných ako počas nehodového deja, zastavilo za týmto vozidlom. Vozidlo značky N. E. preto nárazom do návesu - a skrátením brzdnej dráhy vozidla značky N. T. – vytvorilo vozidlu značky N. T. prekážku z technického hľadiska náhlu. Zo znaleckého posudku Ing. Josefa Veverku č. 87/2019 jednoznačne vyplýva záver, že vodič M. F., v ktorom vozidle sa viezol aj zomr. F. I., mal možnosť zabrániť dopravnej nehode, nakoľko spôsob a technika jeho jazdy bola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody.

14. Zo znaleckého posudku znalca MUDr. Richarda Kóšu č. 29/2019 a MUDr. Rastislava Rozborila, PhD. č. 74/2019, znalcov z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo zo dňa 15.11.2019, ktorý vyhotovili na žiadosť Okresného riaditeľstva PZ v Nitre Okresný dopravný inšpektorát k číslu spisu ČVS: ORP-115/DI-NR-2019 k príčine smrti F. I., zo záveru vyplýva, že z charakteru zranení nebohého sa dá usudzovať, že F. I. v čase dopravnej nehody sedel v osobnom motorovom vozidle značky N. E. vpredu vpravo, na strane spolujazdca, pričom v čase nehody pravdepodobne nebol riadne pripútaný trojbodovým bezpečnostným pásom motorového vozidla, na čo poukazuje chýbanie typických zranení ako napr. pruhovitá krvná podliatina a kožná odrenina v priebehu naloženého bezpečnostného pásu na hrudníku a bruchu, ďalej zlomenina kľúčnej kosti a pod.. Znalci uviedli, že v momente nárazu prednou časťou osobného motorového vozidla do zadnej časti návesu ťahača došlo k náhle decelerácii (spomaleniu) osobného vozidla a k prudkému zotrvačnému pohybu tela poškodeného zo sedadla smerom oproti pôsobiacej sile, teda smerom dopredu a mierne hore, pričom tento pohyb nebol obmedzený ani bezpečnostným pásom a podľa fotodokumentácie z dopravnej nehody ani vzduchovým vankúšom (airbagom) pred spolujazdcom. To znamená, že pri prudkej decelerácii vozidla došlo ku kontaktu F. I. najmä prednej pravej strany hlavy o čelné sklo, ako aj pevné deformované časti vozidla, ktorými mohli byť rám čelného skla, strecha, pravý predný stĺpik, nachádzajúcich sa pred spolujazdcom, čo malo za následok vznik rozsiahleho poranenia hlavy a mozgu. Znalci stanovili, že bezprostrednou príčinou smrti F. I. bolo zlyhanie základných životných funkcií pri narušenej činnosti centrálného nervového systému – mozgová smrť v dôsledku pomliaždenia mozgu a zakrvácania medzi mozgové blany pri viacpočetných zlomeninách lebky a tvárových kostí, ktoré utrpel pri dopravnej nehode ako spolujazdec osobného motorového vozidla. Znalci zhodne uviedli, že zranenia hlavy, ktoré viedli k smrti, boli spôsobené nárazom do hlavy spredu a mierne sprava, teda nie zozadu. Týmto znaleckým posudkom č. 29/2019 a č. 74/2019 je preukázané, že aj z tohto dôvodu je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného, pretože k úmrtiu F. I. došlo nárazom vozidla značky N. E. do vozidla, ktoré jazdilo pred ním (a nie nárazom zozadu), pričom vozidlo N. E. bolo poistené u žalovaného.

15. Príčinnej súvislosti s konaním vodiča M. F., ktorý jazdil motorovým vozidlom poisteným u žalovaného, došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, a to rodinného života, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými. Žalobkyňa 1/ s F. I. a ich troja maloletými deťmi (žalobcovia 2/, 3/ a 4/) tvorili fungujúcu, harmonickú rodinu. Súkromný, teda aj rodinný život v sebe zahŕňa právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov tak s ďalšími ľuďmi, ale aj s členmi rodiny. Prirodzenou súčasťou života je aj smrť človeka, pričom akceptovateľné je prirodzené úmrtie. Ak dôjde, ale k zavinenej (nečakanej) smrti blízkej osoby, predstavuje takéto úmrtie pre úzky a pevný rodinný vzťah vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostaleho, že je potrebné ju kvalifikovať ako ujmu. Smrť fyzickej osoby v dôsledku zavineneho protiprávneho konania so sebou prináša následok, ktorý nie je možné odstrániť a ani nijako napraviť. Takáto nečakaná udalosť potom so sebou prináša nereparovateľnú citovú ujmu, ktorá preukázateľne nastala aj u žalobcov. V tomto prípade mal súd prvej inštancie za preukázané, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ nemôže byť v danom prípade postačujúca, k zmierneniu môže prispieť iba náhrada v peniazoch.

16. Zákon neustanovuje ani minimálnu, ani maximálnu výšku peňažnej náhrady, pokiaľ ide o určenie výšky odškodnenia, táto sa riadi voľnou úvahou súdu. Pri posudzovaní výšky náhrady je potrebné prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu. Výška odškodnenia by mala odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti a jej zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu, taktiež nemôže viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, ale malo by ísť o primerané finančné zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Žalobkyňa 1/ stratila druhu, s ktorým má tri maloleté deti a maloletí žalobcovia 2/ až 4/ stratili svojho otca. Hodnota blízkeho človeka a milovaného človeka je nevyčísliteľná a nie je možné túto stratu nahraďovať žiadnou finančnou sumou. Existujú určité kritériá na určenie výšky, ktorou sumou je možné aspoň zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práv na ochranu pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov podľa Občianskeho zákonníka. Za takéto kritériá sa považuje intenzita vzťahov medzi žalobcami a nebohým, vek zomrelého, vek pozostalých.

17. Súd pri posudzovaní výšky primeranosti peňažnej náhrady poukázal aj na platnú právnu úpravu zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 01.01.2018 do 31.12.2019). Podľa § 13 tohto zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ktorá v kalendárnom roku 2019 predstavovala sumu 520 eur, čo je suma 26 000 eur ($50 \times 520 = 26\,000$ eur). Súd uviedol, že úprava zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, z ktorej je zrejmé, že za vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií tento zákon priznáva bodové ohodnotenie od 260 do 1300 bodov, pričom výška jedného bodu za kalendárny rok 2019 bola výška 20,26 eura, t. j. ide o náhradu v rozmedzí približne od 5 226,60 eura do 26 338 eur.

18. Nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že pre žalobkyňu 1/ bola smrť partnera a otca ich 3 maloletých detí otrasným zážitkom, nepriaznivým psychologickým činiteľom a bola narušená celistvosť rodiny. V čase tragickej nehody žalobkyňa 1/ mala s nebohým F. 22 mesačnú mal. D., mal. E. mal 6 rokov, mal. F. 8 rokov, doposiaľ zabezpečuje sama starostlivosť o tieto tri maloleté deti, za pomoci svojej matky. Druh žalobkyne 1/ zomrel mladý vo veku 30 rokov, bol zdravý, finančne zabezpečoval svoju rodinu, staral sa o maloleté deti a žalobcovia s ním mali pekný, harmonický vzťah. Žalobkyňa 1/ v čase smrti druhu mala 29 rokov, svojho partnera poznala od detstva, doposiaľ si nezaložila novú rodinu s iným partnerom. U všetkých žalobcov došlo k hlbokému a trvalému zásahu na ochranu osobnosti. Išlo o blízke rodinné príslušníkov nebohého a u každého z nich bol nesporne preukázaný zásah do rodinného, citového života, tak u životnej partnerky ako aj u maloletých detí.

19. V bode 75 a 76 napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že predmetom tohto súdneho konania je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, peňažné zadosťučinenie ako občianskoprávna sankcia. Na jej základe nemožno analogicky aplikovať osobitné ustanovenia upravujúce podmienky vzniku a predpoklady zodpovednosti za škodu, liberačné a moderačné ustanovenia, ani ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka o zavinení poškodeného. Analogické použitie ustanovenia § 420 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka sa v danom prípade uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pre posúdenie nároku žalobcov na nemajetkovú ujmu v peniazoch je rozhodujúce, či je postačujúca morálna satisfakcia na odstránenie následkov, ktoré vznikli protiprávnym konaním.

20. V bode 81 napadnutého rozsudku súd prvej inštancie pri určení primeranej výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že nebohý F. I. pri dopravnej nehode nebol pravdepodobne pripútaný bezpečnostným pásom. Táto skutočnosť vyplynula zo záveru znaleckého posudku znalca MUDr. Richarda Kóšu pod č. 29/2019 a MUDr. Rastislava Rozborila, PhD. č. 74/2019, znalcov z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo zo dňa 15.11.2019 a táto skutočnosť mala vplyv aj na výšku priznanej nemajetkovej ujmy.

21. Žalobkyni 1/ prvoinštančný súd tak priznal nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 eur, ktorú sumu považoval za primeranú a nárok v časti o zaplatenie 15 000 eur zamietol, nakoľko v žalobe žiadala od žalovaného sumu 30 000 eur. Maloletej žalobkyni 2/ súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške 6 000 eur a žalobu zamietol v časti o zaplatenie 9 000 eur. Maloletým žalobcom 3/ a 4/ súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške po 8 000 eur a zamietol žalobu voči každému z nich v časti o zaplatenie 7 000 eur. Pri maloletých žalobcoch súd vzal do úvahy aj ich vek, kedy zomrel ich otec. Maloletá D., žalobkyňa 2/, prišla o svojho otca v útlom veku 22 mesiacov, žalobcovia 3/ a 4/ túto stratu pociťovali intenzívnejšie, maloletý E. mal 6 rokov, maloletý F. 8 rokov. Žalobcovia 3/ a 4/ citeľnejšie vnímali stratu svojho otca, čo sa odrazilo na výške nemajetkovej ujmy, ktorá im bola priznaná oproti žalobkyni 2/.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože žalobcovia boli úspešní v súdnom konaní čo do základu v celom rozsahu, keďže súd rozhodol, že majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému. Zásadu úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP je potrebné uplatniť aj v sporoch, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, pričom prejednávany spor takýmto sporom bez pochyb je. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo je sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté. Výška priznanej nemajetkovej ujmy je potom nadväzujúca. V takýchto prípadoch majú žalobcovia právo na náhradu trov konania v celom rozsahu, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, lebo ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Rozhodujúcou skutočnosťou je stav, že do práv žalobcov bolo preukázateľne zasiahnuté. Výška závisela len od posúdenia súdu a bolo by nespravodlivé, ak by žalobcovia pri úspešnom uplatnení svojich práv boli zaviazaní hradiť žalovaným trovy konania len preto, že nimi uplatnená suma prevyšovala sumu, ktorú súd priznal.

23. Proti tomuto rozhodnutiu v časti výrokov II. až V. podal odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V podanom odvolaní poukázal na existenciu odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, h/ a f/ CSP. Žalovaný sa nestotožňuje s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 4/. Súd prvej inštancie nezohľadnil pri určovaní tejto výšky podstatnú skutočnosť, ktorou je miera spoluzavinenia nebohého F. I.. Zohľadniac skutočnosti, ktoré vyšli v konaní pred súdom prvej inštancie, prihliadnuc na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalovaný má za to, že náhradu nemajetkovej ujmy priznanú žalobcom nie je možné považovať za sumu primeranú všetkým okolnostiam prípadu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé či vôbec v prípade v akom rozsahu súd prvej inštancie zobral do úvahy neúmyselné konanie vinníka dopravnej nehody M. F. ako aj jeho skromné majetkové pomery, vrátane vyjadrenia ľútosť. Uvedené kritériá popri ďalších kritériách boli sformované rozhodovacou praxou súdov a je potrebné na ne prihliadať. V tomto smere je rozsudok nepreskúmateľný. Pokiaľ ide o odôvodnenie sumy náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na zákon č. 274/2017 Z. z., predmetný rozsudok je rozporuplný a zmätočný, keďže súd prvej inštancie ďalej neuviedol ako aplikoval ustanovenia uvedeného zákona a žalobcom priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy kumulatívne - spolu vo výške 37 000 eur nie je v medziach uvedeného zákona.

24. Žalovaný má zato, že nesprávne je právne posúdenie súdu prvej inštancie, že nie je možné v prejednávanej veci analogicky aplikovať ust. § 441 OZ o zavinení poškodeného, pričom v zmysle aktuálne judikatúry jednoznačne vyplýva, že aj spoluvina poškodeného je jedným z kritérií, na ktoré je súd povinným prihliadať pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že aj otázka spoluzavinenia vrátane miery spoluzavinenia usmrtenej osoby je podstatná pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/24/2018 zo dňa 31.05.2019. Súd prvej inštancie uviedol, že pri určení primeranej výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy

skutočnosť, že nebohý nebol počas dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom a odkazuje pritom na závery znaleckého posudku. Ak teda súd prvej inštancie napokon v rozpore s tvrdením v bode 76. odôvodnenia rozsudku prihliadol na spoluzavinenie nebohého, z odôvodnenia nebolo zrejmé, v akom rozsahu (vyjadrenom štandardne percentuálne) považoval spoluzavinenie nebohého za preukázané a z akej základne sumy nemajetkovej ujmy túto následne odpočítal. Z výpovede svedka M. F. je zrejmé, že on ako vodič a ďalší dvaja vzadu cestujúci boli pripútaní bezpečnostným pásom, po neho vystúpili z motorového vozidla bez nejakých vážnych zranení. Jedine nebohý F. I. bol nepripútaný a utrpel zranenia nezlučiteľné so životom. Motorové vozidlo značky N. E., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda a zahynul nebohý sa v čase nárazu do pred ním stojaceho návesu motorového vozidla značky Q. A. XXX pohybovalo rýchlosťou 30,8 km/h +/- 5 %. Z uvedeného je možné celkom jednoznačne dospieť k záveru, že keby bol nebohý pripútaný bezpečnostným pásom, k smrteľným zraneniam by zrejme nedošlo. Súd prvej inštancie napriek uvedeným dôkazom, z uvedených dôkazov, nevyvodil uvedené závery. V nadväznosti na uvedené možno mieru spoluzavinenia nebohého kvantifikovať vyšším % miery zavinenia nebohého, čo má za následok aj s ohľadom na súdom prvej inštancie stanové rozmedzie pre priznanie nemajetkovej ujmy, priznanie nižšej sumy nemajetkovej ujmy ako je uvedené v napadnutom rozsudku. V tomto smere žalovaný poukázal na judikatúru odvolacích súdov - rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/38/2023 zo dňa 25.07.2023 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/273/2018 zo dňa 26.09.2019.

25. K žalovaným podanému odvolaniu sa písomne vyjadrili žalobcovia 1/ až 4/ prostredníctvom právneho zástupcu, uvádzajúc, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vecne správny a odvolaciemu súdu navrhli tento potvrdiť.

26. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výrokov II. až V. a závislý výrok VII. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

27. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 191 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

28. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 365 ods. 1 písm. b/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným

ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

29. Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

30. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

31. Vychádzajúc z rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nemožno konštatovať kategorické zlyhanie súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku podľa vyššie uvedených cieľov tak, aby vykazovalo náležitosti naň kladené v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd ale poukazuje na čiastočný vnútorný rozpor odôvodnenia napadnutého rozsudku a vo vzťahu k nemu nepreskúmateľnosť jedného, na výšku priznaného procesného nároku vplývajúceho, čiastkového kritéria, pre ktoré bol nútený rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť.

32. Primárne odvolací súd konštatuje správnosť záverov súdu prvej inštancie o existencii aktívnej a pasívnej vecnej legitímácii strán tohto sporu. Taktiež konštatuje správnosť záverov skutkových a právnych vrátane úvah o existencii zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov (vrátane vyhodnotenia okolností prípadu a závažnosti zásahu a tiež diferenciacie zásahov jednotlivým žalobcom), ako aj zodpovednosť škodcu zodpovedného za ujmu, ako aj zákonnú priamu povinnosť žalovaného plniť za škodcu, a tiež otázku vyhodnotenej otázky premlčania a to všetko vyhodnotením prostredníctvom dôkazných prostriedkov. Tieto (správne) závery a úvahy sú obsiahnuté v bodoch 42, 44 - 47, 50 - 70, 72-74, 77-78, 80 a 85 odôvodnenia napadnutého rozsudku. V novom rozsudku súdu prvej inštancie však tieto závery je povinný opätovne odôvodniť.

33. V ďalšom sa odvolací súd vyjadruje k odvolaním napadnutému nedostatku napadnutého rozsudku v tom smere, že závery súdu prvej inštancie ohľadne aplikovateľnosti spoluzavinenia (§ 441 OZ) boli v bode 75 a 76 odôvodnenia napadnutého rozsudku vylúčené, pričom na druhej strane v bode 81 napadnutého rozsudku súd aplikovateľnosť kvázi spoluzavinenia vo výsledku realizoval, čím súd prvej inštancie vytvoril javenie vnútornej rozpornosti odôvodnenia a zároveň nepreskúmateľnosť odôvodnenia v tejto časti, ako kritéria pri vyhodnocovaní porušenia práva na spravodlivý súdny proces. Vo vzťahu k (inému ako postmortálnemu) zásahu do osobnostných práv (konkrétne práv na rodinný a súkromný

život) Najvyšší súd SR v inej veci (rozsudok zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 1Cdo/77/2009) uviedol, že v prípade, keď žalovaný (pozn. odv. súdu: v tomto prípade ako osoba povinná za zodpovednosť iného) neoprávnené (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s citovaným ustanovením § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba (v preskúmanom prípade žalobcovia) mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie.

34. Odvolací súd konštatuje a rozumie, že ide tu o zásah do originálnych práv žalobcov, odlišných od zásahov, ktoré zasiahli už nebohého druhu a otca žalobcov. Na druhej strane je treba povedať, že zavinenie (resp. spoluzavinenie) ako kritérium je v praxi súdov pri zásahu do práv pozostalých aplikovateľné a aplikované v rozsahu posudzovania otázky výšky škody. Ako v citovanom rozhodnutí uvádza ďalej Najvyšší súd SR „Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu (v preskúmanom prípade žalovaného), ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby.”

35. Inými slovami odvolací súd konštatuje, že na jednej strane je správny všeobecný záver, že správanie (alebo možno povedať aj spoluzavinenie) je kritériom, ktoré súd vyhodnocuje. Na druhej strane a v podmienkach tohto konania je treba konštatovať predčasnosť a neurčitost' časti odôvodnenia napadnutého rozsudku týkajúceho sa posudzovania správania nebohého.

36. Najskôr je treba poukázať na to, že v rámci posudzovania otázky správania poškodeného (v bode 81 odôvodnenia) úvahy súdu nenaznačovali v akom rozsahu sa nepripútanie nebohého bezpečnostnými pásmi podieľalo na následkoch a (vôbec) akých. Odvolací súd konštatuje správnosť záveru súdu o tom, že nebohý pripútaný bezpečnostným pásmom nebol. Uvedené mohlo a vyplynulo zo znaleckého posudku (znaleckých posudkov) podaného v trestnom konaní konštatovaním o absencii zranení spojených so zapnutým pásmom. Konštatovanie súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že nebohý F. I. nebol pri nehode (pravdepodobne) pripútaný bezpečnostným pásmom malo ako skutočnosť vplyv aj na výšku priznanej nemajetkovej ujmy (pozn. odv. súdu: nebolo zistiteľné ako) v sebe automaticky (a predčasne) z pohľadu odvolacieho súdu a adresáta rozsudku zahŕňalo aj predpoklad, že ak by bol pripútaný, potom by prežil, a práve preto súd vyhodnocoval, že svojím správaním (inak porušením povinnosti podľa § 8 ods. 1 z. č. 8/2009 Z. z.) spôsobil následok v podobe smrti (pretože ak by nastala smrť bez ohľadu na pripútanie, potom ťažko hovoriť o spoluzavinení, správaní majúcom vplyv na výšku odškodnenia). Smrť je smrťou bez ohľadu na ďalšiu možnú vážnejšiu fyziologickú devastáciu tela nebohého v prípade porušenia povinností nebohým a zhoršením následkov. Predmetom zásahu do práv súkromného a rodinného života bola smrť nebohého (ako taká). Uvedený (zamlčaný, ale prítomný) záver v odôvodnení súdu prvej inštancie o tom, že ak by bol pripútaný nenastala by smrť, ale podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýval zo žiadneho odôvodneného dôkazného prostriedku a taktiež nie relevantne z obsahu postupu súdu v rámci uvedenia rozhodujúcich nesporných, resp. sporných skutočností (napr. § 181 ods. 2 CSP). V tomto ohľade teda medzi skutkovým zistením (že ak by bol nebohý pripútaný, prežil by) a vykonaným dokazovaním chýba relevantná dôkazná súvislosť.

37. V rámci odôvodnenia bolo potrebné tiež uviesť (hoci sa to môže zdať samozrejmé a prvoinštančný súd to tak zrejme myslel), či vplyv nepripútania na výšku priznanej sumy spočíval v jej znížení alebo naopak v jej zvýšení a v akom rozsahu. Odvolací súd sa stretol aj so situáciou (hoci mohla byť štatisticky a úplne výnimočná), že prežila pri dopravnej nehode osoba, ktorá nebola v rámci celej posádky pripútaná. Uvedené je treba uviesť z dôvodu presvedčivosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. Uvedené ale prichádza do úvahy len vtedy, ak aplikácia posudzovania otázky správania (konania, nekonania) nebohého na výšku škody spočívala v tom, že nebol pripútaný. Pretože nehoda by nastala bez ohľadu na skutočnosť pripútania sa nebohým, aj prípadné zistenie prítomnosti nepripútania sa a následku, že nebohý zomrel v dôsledku nepripútania, podľa názoru odvolacieho súdu nemôže spôsobiť úplne bezbrehé zníženie posudzovanej výšky priznávaného nároku žalobcov, naopak, je treba citlivo a mierne vyhodnocovať správanie nebohého a klásť dôraz na to, čo bolo hlavnou príčinou nehody. Zhodnotenie

rozsahu „spoluzavinenia“ (hoci ide tiež o úvahu) na priznanú výšku v odôvodnení nového rozsudku je potrebné kvantifikovať tak, aby bolo preskúmateľné.

38. K procesu dokazovania a k ďalšiemu postupu súdu prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že v konaní je tvrdené stranou žaloby, že zodpovedná osoba za dopravnú nehodu spôsobila smrť druhu a otca žalobcov. V uvedenom tvrdení je treba vidieť, že žalobcovia sa nedomnievajú, že na smrti nebohého sa podieľa nejakým dielom nebohý sám. Tvrdia teda, že „celú“ smrť spôsobila osoba zodpovedná a žalovaný v takom rozsahu je povinný plniť. Naopak, žalovaný počas konania prízvukoval, že nebohý nebol pripútaný, aj keď ďalej bližšie relevantne nevysvetľoval s akým dôsledkom. V ďalšom postupe je potrebné, aby súd prvej inštancie v rámci ustáľovania sporných a nesporných, resp. preukázaných skutočností, dal stranám konania najavo svoj postoj k otázke potreby zohľadňovania správania (spoluzavinenia) nebohého na výšku priznanej škody. Je treba uviesť, že v konaní je bezpečne preukázané, že v dôsledku zodpovednosti škodcu zomrel žalovaný. Nie je však preukázané, že by k zásahu do práv žalobcov „smrťou“ nebohého prispel sám nebohý tým, že nebol pripútaný. V tomto duchu je treba strany s postojom súdu oboznámiť. Je preto treba dôkaznou povinnosťou (dôkazným bremenom) zaviazat' tú zo strán, ktorá vyvodzuje pre seba priaznivejšie dôsledky tvrdenou skutočnosťou. Pokiaľ táto strana nenavrhne relevantný prostriedok procesnej obrany (útok), je treba vychádzať z toho, že smrť by nastala bez ohľadu na pripútanie sa nebohým bezpečnostným pásom (bez povinnosti prihliadať na správanie nebohého) a je treba opätovne rozhodnúť.

39. Odvolací súd dáva do pozornosti, že súd (prvej inštancie) je oprávnený a povinný kedykoľvek viesť strany k zmierlivému skončeniu veci, preto pred vyššie uvedeným vykoná pokus o uzavretie súdneho zmiernu (vrátane trov konania) alebo mimosúdneho zmiernu.

40. Vzhľadom k zistenej nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru o dôvodnosti podaného odvolania žalovaného, čo presvedčilo odvolací súd postupovať procesným postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, teda že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výrokov II. až V. a VII. zrušil a v spojení s § 391 ods. 1 CSP vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Vo svojom novom rozhodnutí, pri rešpektovaní právneho názoru odvolacieho súdu obsiahnutého v tomto rozhodnutí (§ 391 ods. 2 CSP), súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

42. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 10 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní od doučenia opravného uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).